

Eksamen med sensorveiledning PSYC3220 våren 2023

Besvar to -2- av oppgavene.

Oppgave 1:

Beskriv de fem trekkene i femfaktormodellen (FFM), og gi eksempler på hva trekkene kan predikere. Drøft hvordan person-situasjon-korrelasjon (at vi velger og former situasjoner ut ifra vår personlighet), kan bidra til å forklare sammenhenger mellom personlighetstrekk og livsutfall. Drøft også hvordan høye versus lave skårer på ulike Big Five-trekk kan være ressurser eller utfordringer i ulike situasjoner.

Oppgave 2:

Hva menes med implisitte motiver? Gjør rede for de mest studerte implisitte motivene. Gjør også rede for forskjeller mellom implisitte og eksplisitte motiver når det gjelder hva de korrelerer med. Diskuter ulike mulige forklaringer på at implisitte motiver korrelerer lavt med eksplisitt målte motiver?

Oppgave 3:

Gjør rede for kjerneantakelsene i psykodynamisk teori. Gjør også rede for hva objektrelasjonsteori er.

Sensorveiledning:

Generelt:

Det er mange måter å besvare en oppgave på, og det er lov å definere at man legger mer vekt på visse deler av oppgaven enn andre. Alt som det er eksplisitt spurt om, må besvares, men noe kan altså besvares kortere dersom andre deler er mer utfyllende besvart. Studenter kan trekke inn ulike deler av pensum, og innhold som er relevant for det som er spurt om, teller positivt selv om det ikke er nevnt eksplisitt i sensorveiledningen.

Fire aspekter skal vektlegges i vurderingen:

- Kunnskapsmengde (teoretisk/empirisk)
- Innsikt (oversikt/forståelse)
- Fremstilling (struktur/begrepsapparat)
- Bruk (selvstendighet)

Det er ikke noe krav om innholdsfortegnelse eller referanseliste, men oppgavene sjekkes for plagiat. Studentene har ikke lov til å samarbeide under eksamen.

Sensorveiledning oppgave 1:

- Besvarelsen bør inneholde en beskrivelse av hvert av de fem trekkene, og en oversikt over noen av fenomenene trekkene kan predikere. Det er svært mange sammenhenger mellom trekk og andre fenomener, men noen veldig relevante eksempler er psykisk og fysisk helse, hvor lenge man lever og sosiale relasjoner.
- Person-situasjon-korrelasjon handler om at vi velger og former vårt miljø ut ifra våre personlighetstrekk, noe som kan bidra til sammenhenger mellom trekk og livsutfall som for eksempel utdanning, helse og relasjoner. Eksempler kan være personer med høy planmessighet velger studier som krever mye jobbing eller går jevnlig på treningssenter, som igjen påvirker hva slags jobb man får eller hvor god helse man får. Et annet eksempel kan være at personer med høy ekstroversjon lettere søker støtte i vanskelige situasjoner, noe som kan påvirke psykisk helse.
- Legg vekt på om studenten forstår at hvorvidt høye eller lave skårer på et trekk representerer problemer versus ressurser, kan variere ut ifra hvilken situasjon man er i, hvilke roller man innehar, hvilke forventninger som stilles til en person eller liknende.
- Det er et pluss om studenten ser de ulike delene av oppgaven i sammenheng, for eksempel ved å diskutere at hvorvidt ulike nivåer av trekk predikerer positive eller negative utfall, kan komme an på hvilke roller eller situasjoner som er tilgjengelige, og om disse passer til ens personlighetstrekk.

Sensorveiledning oppgave 2:

- Implisitte motiver bygger på affektive responser overfor belønning og straff, som opererer utenfor personens bevissthet. De mest studerte implisitte motivene er achievement (mestring), power (makt), og affiliation (tilhørighet/intimitet). Disse motivene er beskrevet i læreboka s. 385-389.
- Implisitte motiver blir mer vekket av og utløser mer non-verbale signaler og responser, mens eksplisitte motiver blir mer vekket av og utløser mer verbale signaler og responser. Det implisitte motivet achievement korrelerer med episodisk hukommelse og hvor godt man gjør det på en aritmetikkoppgave, men ikke med om man frivillig tar på seg en lederoppgave, mens det er motsatt med det eksplisitte achievement-motivet. Det er flere slike eksempler nevnt i boka s. 393-396.
- Det er lav korrelasjon mellom motiver målt implisitt og eksplisitt. Grunnen til dette kan være lav validitet, eller at implisitte og eksplisitte motiver er ulike fenomener. Sistnevnte forklaring støttes av at implisitte og eksplisitte motiver korrelerer med ulike fenomener.

Sensorveiledning oppgave 3:

- Kjerneantakelsene i psykodynamisk teori er gjort rede for i Bornstein (2020) og er som følger: Det ubevisstes forrang, tidlige erfaringer er kritisk viktige, og psykisk kausalitet.
- Når det gjelder objektrelasjonsteori, skal det legges vekt på om studenten forstår følgende dynamikk: Barn interagerer med sine nærmeste, disse interaksjonene danner grunnlag for mentale representasjoner av en selv og andre, og disse representasjonene danner så grunnlag for personens senere relasjoner. Kernbergs artikkel går grundig gjennom flere sider ved denne prosessen, mens Bornsteins artikkel beskriver dette mer overfladisk.
- Cato Grønnerød har gått grundig gjennom dette i sin forelesning.